

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1186/2023
01.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Гордане Којић, Мирољуба Томића и Биљане Синановић, чланова већа, са саветником Врховног суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Марка Николића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Крагујевцу 4К-412/22 од 20.09.2022. године и Вишег суда у Крагујевцу Кж1 155/23 од 18.05.2023. године, у седници већа одржаној дана 01.11.2023. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Марка Николића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Крагујевцу 4К-412/22 од 20.09.2022. године и Вишег суда у Крагујевцу Кж1 155/23 од 18.05.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу 4К-412/22 од 20.09.2022. године окривљени АА је оглашен кривим због извршења кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ и осуђен је на казну затвора у трајању од 8 (осам) месеци у коју му се урачунава време проведено у притвору од 01.05.2021. године до 21.05.2021. године. Према окривљеном је на основу члана 89а КЗ изречена мера безбедности забрана приближавања и комуникације са оштећеном, тако што је окривљеном забрањено да даље узнемирава оштећену ББ из ... у трајању од 3 године од дана правноснажности пресуде, с тим што се време проведено на издржавању казне затвора не урачунава у трајање ове мере.

Истом пресудом окривљени је обавезан да на име трошкова кривичног поступка плати Основном јавном тужилаштву у Крагујевцу износ од 30.390,74 динара, а суду износ од 678,00 динара, те да на име паушала плати суду износ од 10.000,00 динара, а све у року од 90 дана од дана правноснажности пресуде, док ће о висини осталих

трошкова које је окривљени у обавези да сноси суд одлучити посебним решењем сходно члану 262. став 2. ЗКП.

Пресудом Вишег суда у Крагујевцу Кж1 155/23 од 18.05.2023. године одбијене су као неосноване жалбе Основног јавног тужиоца у Крагујевцу и браниоца окривљеног АА, па је потврђена пресуда Основног суда у Крагујевцу 4К-412/22 од 20.09.2022. године.

Бранилац окривљеног АА - адвокат Марко Николић поднео је захтев за заштиту законитости само против другостепене пресуде Вишег суда у Крагујевцу Кж1 155/23 од 18.05.2023. године, с тим што из садржине захтева произилази да се побијају обе правноснажне пресуде, због повреда закона из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) и члана 439. тачка 4) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, те да укине пресуду Вишег суда у Крагујевцу Кж1 155/23 од 18.05.2023. године и предмет упути том суду на поновно суђење или да преиначи првостепену и другостепену пресуду тако што ће донети ослобађајућу пресуду.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Наиме, бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву истиче да су нижестепени судови правноснажну осуђујућу пресуду засновали искључиво на исказу сведока ВВ и извештају Центра за социјални рад „Солидарност“, а који докази се црпе из исказа оштећене ББ који је дат у просторијама Центра за социјални рад „Солидарност“, при чему је оштећена, која је ослобођена од дужности сведочења у овом предмету, и пред јавним тужиоцем и на главном претресу искористила своје право да не сведочи против окривљеног.

Изнети наводи захтева браниоца окривљеног којима се у суштини указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, а због које окривљени преко браниоца у смислу члана 485. став 4. ЗКП може поднети захтев за заштиту законитости, се по оцени Врховног суда не могу прихватити као основани.

Ово са разлога јер се, по ставу Врховног суда, извештај о опсервацији односа између ББ и њеног сина АА, Центра за социјални рад „Солидарност“ из Крагујевца од 03.06.2021. године, допуна наведеног извештаја од 07.09.2022. године и исказ ВВ дат у својству сведока пред јавним тужиоцем и на главном претресу, сматрају законитим доказима на којима је суд могао засновати побијану правноснажну пресуду. Наиме из списка предмета произилази да је сведок ВВ, радница Центра за социјални рад

„Солидарност“ из Крагујевца пред Основним јавним тужиоцем у Крагујевцу дана 10.09.2021. године и на главном претресу одржаном пред Основним судом у Крагујевцу дана 20.09.2022. године испитана у свему у складу са законским одредбама које се односе на доказну радњу испитивање сведока, те да из садржине њеног исказа произилази да се она изјашњавала о својим непосредним сазнањима до којих је дошла у оквиру обављања активности из свог делокруга рада. Околност да је привилеговани сведок оштећена ББ искористила своје право да не сведочи и пред јавним тужиоцем и на главном претресу не чини незаконитим исказ сведока ВВ, с обзиром да се сведок изјашњава о својим непосредним сазнањима при обављању активности из делокруга свога рада, а у оквиру којих активности је обављала разговоре са привилегованим сведоком која је током трајања кривичног поступка искористила своје право да не сведочи. Осим тога, у Законику о кривичном поступку не постоји процесна забрана да се о садржају изјаве привилегованог сведока коју је дао својом слободном вољом пред другим лицима, та друга лица испитају као сведоци, односно да се као доказ користи писана документација која између осталог садржи и ову изјаву.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи браниоца окривљеног у делу у којем указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП (погрешно означено у захтеву члан 439. тачка 4. ЗКП), истицањем да је суд окривљеном уз осуду на казну затвора у трајању од 8 месеци неправилно истовремено изрекао и меру безбедности забрана приближавања и комуникације са оштећеном ББ у трајању од 3 године, обзиром да је одредбом члана 80. став 6. КЗ јасно прописано да се мера безбедности забрана приближавања и комуникације са оштећеном може изрећи ако је окривљеном изречена новчана казна, рад у јавном интересу, одузимање возачке дозволе, условна осуда и судска опомена, али не и казна затвора као што је овде случај.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног су неосновани из разлога јер је у редовном кривичном поступку окривљеном АА мера безбедности забрана приближавања и комуникације са оштећеном ББ правилно изречена у смислу члана 89а. КЗ, а која одредба, по принципу специјалитета, на ближи начин регулише ово питање у односу на одредбу члана 80. став 6. КЗ која је одредба општег карактера.

Мера безбедности забрана приближавања и комуникације са оштећеним је (као једна од једанаест врста које прописује члан 79. КЗ) усвојена Законом о изменама и допунама Кривичног законика из 2009. године, у циљу заштите оштећених лица. Услов за њено изрицање је да се оправдано може сматрати да би даље вршење таквих радњи од стране учиниоца кривичног дела било опасно по оштећеног, односно да постоји вероватноћа да ће учинилац кривичног дела контакт са оштећеним злоупотребити ради поновног вршења кривичног дела. Изменама и допунама Кривичног законика из 2012. године и то чланом 89а. КЗ предвиђено је да ова мера безбедности не може бити краћа од шест месеци нити дужа од три године. Такође, одредбом члана 89а. став 2. КЗ је прописано да се време проведено у затвору не урачунава у време трајања ове мере, а што указује да је исту меру (забрана приближавања и комуникације са оштећеним) могуће изрећи уз осуду на казну затвора (иако то није изричито наведено у члану 80. став 6. КЗ), нарочито када се има у виду да је циљ ове мере заштита оштећених лица.

Поред тога, пошто се ова мера безбедности може изрећи за време од 6 месеци до 3 године, то је сасвим вероватно да може бити изречена и за дужи период од изречене казне затвора, а време проведено у затвору не урачунава се у време трајања мере, те стога не стоје приговори да је нецелисходно спровођење ове мере када се окривљени налази на издржавању казне затвора и када објективно не постоји никаква опасност за оштећеног. Стога, Врховни суд налази да све напред изнето указује да су наводи у поднетом захтеву браниоца окривљеног да је у конкретном случају учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП неосновани.

У осталом делу захтева за заштиту законитости, бранилац окривљеног као разлоге подношења истог наводи битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, а које повреде одредаба ЗКП нису дозвољени разлози за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног, односно његовог браниоца у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, па Врховни суд ове наводе захтева браниоца окривљеног није ни разматрао.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Марка Николића, то је Врховни суд на основу члана 491. став 1. ЗКП наведени захтев браниоца окривљеног одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Снежана Лазин с.р.

Председник већа-судија
Милена Рашић с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић